

پدافند غیرعامل در بخش کشاورزی

جایگاه، مفاهیم و کاربردهای نوین پدافند غیرعامل در حوزه کشاورزی

تهیه شده در دفتر مدیریت بحران و پدافند غیرعامل
وزارت جهاد کشاورزی

تعریف پدافند غیرعامل

مجموعه اقدامات غیرمسلحانه‌ای که بدون بهره‌گیری از جنگ‌افزار، در برابر تهدیدها و اقدامات نظامی و غیرنظامی دشمن به کار گرفته می‌شود.

افزایش بازدارندگی

1

کاهش آسیب‌پذیری

2

تداوم فعالیت‌های ضروری

3

ارتقای پایداری ملی

4

تسهیل مدیریت بحران

5

کاربرد سنتی پدافند غیرعامل

در نگاه نخست، ذهن تحلیلگران به کاربرد پدافند غیرعامل در کاهش آسیب پذیری تأسیسات سخت افزاری معطوف می شود

وزارت راه و ترابری

پل ها و فرودگاه ها

وزارت نیرو

سدها

وزارت جهاد کشاورزی

سیلوها

وزارت نفت

پالایشگاه ها و پایانه های نفتی

این نگاه عمدتاً معطوف به فیزیک تأسیسات است؛ جایی که اصول کلاسیک پدافند غیرعامل به آسانی قابل اجراست

اصول کلاسیک پدافند غیرعامل

1

استتار

2

اختفا

3

پوشش

4

فریب

5

تفرقه و پراکندگی

6

مقاوم‌سازی و استحکامات

7

اعلام خبر

این اصول با شیوه‌ای خلاقانه، منعطف و متناسب با زمان، مکان و موضوع، حداکثر بهره‌وری را در بخش کشاورزی نیز فراهم می‌آورد.

تأسیسات، هدف اصلی نیست

تفاوت رویکرد در بخش کشاورزی

در بخش کشاورزی، برخلاف سایر بخش‌ها، تأسیسات هدف راهبردی اصلی نیستند؛ اهمیت اصلی متوجه دو حوزه زیر است:

امنیت و سلامت غذا

توجه ویژه به کیفیت محصولات

• ایمنی زیستی و بهداشتی محصول

• پایداری کیفیت در زنجیره تأمین

• اعتماد و سلامت مصرف کننده

تولید محصولات کشاورزی

(تجاری) و اقتصادی (عملکردی) جنبه‌های کمی

• محصولات زراعی

• محصولات باغی

• محصولات صنعتی

• محصولات دارویی و سایر موارد

ضرورت ارتقای اندیشه دفاعی

برای ورود به بحث جایگاه و کاربرد پدافند غیرعامل در بخش کشاورزی ایران، باید اندیشه خود را از مصادیق متعارف و سنتی اهداف آسیب‌پذیر، و نیز راه‌ها و اصول پدافندی مرسوم، ارتقا دهیم.

انعطاف‌پذیر

1

ابتکاری

2

هنرمندانه

3

خردمندانه

4

متناسب با زمان، مکان و موضوع

5

چرا کشاورزی هدف راهبردی دشمن است؟

1

نظام جمهوری اسلامی ایران به دلیل مقاومت در برابر زیاده‌طلبی قدرت‌های بزرگ، همواره در معرض توطئه دشمن بوده است.

2

توطئه و جنگ اقتصادی، بخشی از تهاجمات نرم دشمن علیه کشور محسوب می‌شود.

3

کشاورزی به دلیل نقش آن در تولید ناخالص ملی، امنیت غذایی مردم، اشتغال‌زایی و صادرات غیرنفتی، هدفی راهبردی و مهم برای دشمن است.

اهداف و اقدامات خصمانه دشمن

اشکال اقدامات خصمانه:

اگروتوریسم

بیوتوریسم

اگروبیوتوریسم

اهداف دشمن در بخش کشاورزی:

آسیب رسانی به اقتصاد یا امنیت از طریق کاهش تولید یا تغییر رژیم کشت

به خطر انداختن سلامت و بهداشت غذایی

آسیب رسانی به منابع پایه بخش کشاورزی

این سه شکل، مصادیق نوین تهدید در بخش کشاورزی هستند که پدافند غیرعامل باید متناسب با آنها بازتعریف شود.

فرصتی برای تاب‌آوری

جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با این تهدیدها می‌تواند اصول مناسبی از پدافند غیرعامل را به کار گیرد.

پتانسیل و فرصت‌های مناسبی در بخش کشاورزی وجود دارد که در تقویت پدافند غیرعامل این بخش و کشور، مفید و مؤثر خواهد بود.

پایان بخش اول